

План рада на наставном предмету

Назив предмета : ОСНОВИ ГЕОПОЛИТИКЕ

Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Број кредита	Фонд часова
НБ.2.15.	Обавезни	III	6	60

Циљеви предмета	СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ТЕОРИЈСКИМ ОСНОВАМА, ЧИНИОЦИМА И СУБЈЕКТИМА ГЕОПОЛИТИКЕ, КАО И УПОЗНАВАЊЕ СА ОСНОВНИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА И РАЗВОЈЕМ САВРЕМЕНИХ ГЕОПОЛИТИЧКИХ ТРЕНДОВА.
Исход изучавања	РАЗУМЕВАЊЕ САВРЕМЕНИХ МЕЂУНАРОНИХ ОДНОСА СА СТАНОВИШТА ГЕОПОЛИТИКЕ. ПРЕПОЗНАВАЊЕ ГЕОПОЛИТИЧКОГ ИНТЕРЕСА РЕЛЕВАНТНИХ ГЕОПОЛИТИЧКИХ СУБЈЕКТА И РАЗУМЕВАЊЕ ЊИХОВИХ МЕЂУСОБНИХ ИНТЕРАКЦИЈА.
Садржај и структура предмета	I модул: ТЕОРИЈСКИ ОСНОВИ ГЕОПОЛИТИКЕ <ul style="list-style-type: none">- Геополитика – појмовно одређење- Геополитичке теорије – корени и генеза- Савремена геополитичка мисао- Однос између геополитичке теорије и геополитичке праксе- Територија у геополитичкој теорији и пракси II модул: САВРЕМЕНА ГЕОПОЛИТИКА <ul style="list-style-type: none">- Основна обележја постхладноратовског геополитичког амбијента- Геополитика са позиције глобалне силе- Глобална доминација- Замке хегемоније: Изазови глобалној доминацији III модул: ГЕОПОЛИТИЧКЕ ПЕРСПЕКТИВЕ XXI ВЕКА <ul style="list-style-type: none">- Чиниоци будућих геополитичких промена- Перспективе светског поретка: Униполарност, биполарност или мултиполарност?- Регионални аспекти геополитике- Регионални лидери- Европа и Балкан, актуелни геополитички трендови и перспективе

ПРЕДАВАЊА		
недеља	Тематска јединица	број часова
I	Геополитика – појмовно одређење	3
II	Геополитичке теорије – корени и генеза	3
III	Савремена геополитичка мисао	3
IV	Однос између геополитичке теорије и геополитичке праксе	3
V	Територија у геополитичкој теорији и пракси	3
VI	Основна обележја постхладноратовског геополитичког амбијента	3
VII	Геополитика са позиције глобалне силе	3
VIII	Глобална доминација	3
IX	Замке хегемоније: Изазови глобалној доминацији	3
X	Чиниоци будућих геополитичких промена	3
XI	Перспективе светског поретка: Униполарност, биполарност или мултиполарност?	3
XII	Регионални аспекти геополитике	3
XIII	Регионални лидери	3
XIV	Европа, актуелни геополитички трендови и перспективе	3
XV	Балкан, актуелни геополитички трендови и перспективе	3

ВЕЖБЕ		
недеља	Тематска јединица	број часова
I	Упознавање са предиспитним и испитним обавезама	1
II	Геополитика великих сила: САД	1
III	Геополитика великих сила: Кина	1
IV	Геополитика великих сила: Русија	1
V	Геополитика регионалних сила: Турска	1
VI	“Сукоб цивилизација“ или геополитика? - Студија случаја Сирија	1
VII	“Сукоб цивилизација“ или геополитика? - Студија случаја Украјина	1
VIII	Јавна одбрана семинарског рада	1
IX	Јавна одбрана семинарског рада	1
X	Јавна одбрана семинарског рада	1
XI	Јавна одбрана семинарског рада	1
XII	Јавна одбрана семинарског рада	1
XIII	Јавна одбрана семинарског рада	1
XIV	Јавна одбрана семинарског рада	1
XV	Колоквијум	1

Облици извођења наставе	Предавања, вежбе, колоквијуми, семинарски радови,	
Начин оцењивања на предмету	предиспитне обавезе: 70 поена (активност током наставе 20, колоквијум 30, семинарски рад 20) испит: 30 поена	
Литература	обавезна	Проф. др Зоран Килибарда, <i>Основе Геополитике</i> , Универзитет у Београду – Факултет безбедности, Београд, 2008.
	допунска	Килибарда, З., Мијалковски М., <i>Геополитика и тероризам</i> , Научна књига, Београд, 2006 Александар Дугин, <i>Основи геополитике I – геополитичка будућност Русије</i> , Еко Прес, Зрењанин, 2004.
Подаци о наставницима и сарадницима на предмету	проф. др Жељко Иваниш Е-mail: landol@eunet.rs Консултације: среда од 11,00 до 13,00 Асистент мр. Владимир Ајзенхамер Е-mail: ajzenhamer@fb.bg.ac.rs Консултације: петак од 12,00 до 14,00	

ИСПИТНА ПИТАЊА

I модул: ТЕОРИЈСКИ ОСНОВИ ГЕОПОЛИТИКЕ

1. Геополитика као наука
2. Предмет и задаци геополитике
3. Геополитика и друге науке
4. Геополитика као облик политичког деловања
5. Латентне и манифестне димензије геополитике
6. Облици геополитичког понашања
7. Геополитичка мисао античке епохе и Средњег века
8. Теорије органске синтезе државе и тла
9. Теорије планетарне двојности
10. Критичка геополитика
11. Геополитичке теорије друге половине Двадесетог века
12. Деконструкција и рестаурација класичних школа
13. Мондијализам
14. Неоатлантизам
15. Континентализам
16. Постмодерна геополитика
17. Геополитичка пракса као чинилац настанка и развоја геополитичке теорије
18. Улога геополитичких теорија у обликовању геополитичке праксе

19. Територијалност као основна одредница државе
20. Територијалне претензије као димензије геополитичког понашања
21. Територијални спорови и начин њиховог решавања
22. Трговина територијама

II модул: САВРЕМЕНА ГЕОПОЛИТИКА

23. Дебаланс глобалне моћи и евроатланска експанзија
24. Позициона (status quo) стратегија Русије и уздржаност незападних сила
25. Вакуми моћи и њихове геополитичке импликације
26. Теорија и пракса хегемонистичке стабилности
27. Ексклузивни суверенитет и/или узурпација суверенитета
28. Патерналистички однос према малим и „незбринутим“ државама
29. Инструментализација форума међународне заједнице
30. Ултимативна „узми или остави“ дипломатија
31. Замке хегемоније - суфицит силе и дефицит поверења
32. „Државе деликвенти“ и некооперативни режими
33. Недржавне претње
34. Деклинација подршке у партнерским земљама – опадање „заводљиве моћи“
35. Конкуренција великих сила

III модул: ГЕОПОЛИТИЧКЕ ПЕРСПЕКТИВЕ XXI ВЕКА

36. Глобализација и глобалне диспропорције
37. Неједнакост и свест о неједнакости
38. Демографски трендови
39. Етно-религијске различитости – актуелизовање питања „четвртог света“
40. Исцрпљивање и деградација природе
41. Алтернативе униполарном поретку
42. Могућа савезништва и ривалства између великих сила
43. Укрупљавање или фрагментација држава
44. Појам и врсте региона
45. Регионализам као геополитички тренд
46. Перспективни и проблематични региони
47. Регионални лидери
48. САД – светски или регионални лидер
49. Силе у успону
50. Силе у настајању
51. Пројекције будућности ЕУ
52. Једна или више Европа
53. Балкан и ЕУ